

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 63.

Sobota, 8. avgusta 1931.

Leto VI.

Iustitia regnorum fundamentum.

Pravičnost je temelj države (kraljestev). Ta rek je bil geslo cesarja Franca I. avstrijskega in v zgodovini imamo nešteto dokazov, kako silno resničen je, ker vsebuje višjo moralo, ki ji pravimo princip enakosti ljudi. Cesar Franc ni jemal tega gesla resno, to je v zmislu pravice za vse ljudi. Pravičnost je veljala tudi takrat samo za one sloje, ki so imeli privilegij, da so odločevali v javnem življenju. Pravičnosti za te ljudi se je Franc skušal približati, da jih je pridobil zase; za množice naroda pa to geslo ni veljalo, vsaj ne, da bi imele jamstvo in varstvo glede pravičnosti napram njim.

Pravičnost napram vsem državljanom je ideal države, ideal državne skupnosti, ki izključuje predprave ali razrede. V razredni državi te ali one oblike pa ni pravičnosti, ker je ne more biti. Če niso vsi državljani enaki pred zakoni in socialno, če nimajo enakih pravic udeleževanja, tedaj je država razredna in razred, ki ima oblast, deli predvsem sebi pravice in le drobtine si more izvojevati od njega razred podrejene vrste. To svojstvo je tako tesno spojeno z današnjo človeško naravo, da bi bilo smešno, če bi hoteli trditi, da je sebični vladajoči razred »pravičen«.

Nepravičnost je kriva prevrata v Španiji, nepravičnost bo udarila svojo odločilno uro na Ogrskem, kjer je nad tri četrtine madžarskega naroda samo igračka kopice posvetnih in duhovnih magnatov.

Neenakost državljanov ni pravičnost. Neenakost logično razjeda celoto, ustvarja nove ideologije večje pravičnosti, ki končno uveljavijo svojo voljo.

Človeštvo je živ organizem, ki se hoče razvijati po naravnih zakonih. Ako ogradimo drevo pretresno, ne dobi naravne oblike drevesa, marveč skvarjeno, krivenčasto drevo. Uničili smo ga, če drevo ne odrine ovir.

Isto velja za človeštvo. Če človeštvo nima svobode in enakih pravic, se ne more razvijati, a zaradi svoje naravne sile razdere ovire razvoju in hodi svojo pot.

Človeški duh se ne da ukleniti. Če se ga tudi uklepa, je vendar močnejši kakor vse umetne ovire.

Iz tega jasnega razloga se mi pridružujemo geslu »iustitia regnorum fundamentum« v tem zmislu, ker je danes doba vsesplošnega naglega razvoja, da veljaj enaka pravica ali pravičnost za vse državljane. Danes v prosvetljeni dobi more biti le enaka pravica in enaka dolžnost temelj trdne, za razvoj sposobne države, ker sicer imamo le razredni stvor, ki po svoji vsebini ne more biti pravičen.

Reorganizacija angleške premogovne industrije.

Premogokopi naj bi se fuzijonirali.

Poročilo komisije za reorganizacijo premogovne industrije v Angliji predlaga, da naj se okoli tisoč premogovnih podjetij združi v šest velikih. Mala premogovna podjetja, ki niso rentabilna, se ustavijo. Po izvedbi te reorganizacije bi bilo odpuščenih iz službe okoli 100.000 rudarjev.

Rudarji odklanjajo znižanje plač.

Veliki protestni shodi v revirjih.

Po zaključku zadnje mezdne razprave pri Trboveljski premogokopni družbi dne 27. julija t. l. je vodstvo II. skupine Rudarske zadruge sklicalo po vseh rudnikih TPD shode, na katerih so zaupniki poročali delavstvu o poteku razprave in znižanju obstoječih plač.

Delavstvo je z ogorčenjem vzelo poročilo na znanje ter odločno zahtevalo, da se pogajanja nadaljujejo. Ker pa ni razvidno, da bi po dosedanjem načinu zastopstva prišlo do kakega uspešnejšega sporazuma, zahteva delavstvo od rudarske oblasti, da pritegne k novi razpravi kr. bansko upravo, zastopnike srezkih načelstev in pristojnih občin, da povedo tudi ti, kakšno je gmočno stanje rudarjev ter da pomeni vsako poslabšanje tega stanja, pogin rudarskega življa v revirjih.

Na vseh shodih so bile sprejete in odposlane spomenice, ki se glase:

Rudarsko delavstvo, zbrano na javnem zborovanju, je vzelo poročilo o izidu mezdne razprave pri Trboveljski premo-

gokopni družbi z dne 27. julija t. l. na znanje in ugotavlja sledeče:

Enostranski ukrep Trboveljske premogokopne družbe, da se dosedaj veljavne temeljne plače znižajo za 5% in akordne pa za 2,50—12%, pomeni za prizadeto delavstvo naravni pogon v najstrašnejšo bedo in obup. Zakaj delavstvo imenovane družbe se že dosedaj ni moglo preživljati s svojimi zaslužki in je bilo odvisno od javne pomoči, ter kredita.

Iz zgoraj navedenega razloga prosi prizadeto delavstvo spoštovani naslov, da blagovoli v sporazumu s kr. bansko upravo ponovno sklicati mezdno razpravo, na katero se naj povabi kr. bansko upravo, zastopnike delavstva in zastopnike družbe.

Na pristojnih oblastih je sedaj ležeče, da se začnejo nekoliko intenzivnejše baviti s tem vprašanjem, ne samo v pisavi in besedah, temveč tudi v dejanju.

To grdo postopanje z bednimi rudarji je socialni zločin in kulturna sramota sedanjosti. Pričakujemo, da bodo merodajni činitelji pravilno razumeli ogorčenje slabo situiranih rudarjev ter strogo nastopili proti diktaturi Trboveljske premogokopne družbe.

Anglija proti štednim ukrepom.

Zavoženo gospodarstvo je zakrivil kapitalizem, zato naj nosi tudi posledice.

Na vesti, da zaradi zakonskega načrta o štednji v delavski vladi ne bi bilo soglasja, izjavlja predsednik vlade Macdonald, da so te vesti nerresnične. Komisija, ki se bo o načrtu posvetovala, se šele sestane. Tudi vesti o vladni koaliciji vseh treh strank niso resne. Nasprotno se opazja močno gibanje proti načrtu o štednji. Tako je predsednik splošne strokovne zveze izjavil, da bi štedni ukrepi, zlasti znižanje podpor za nezaposlene za 20 odstotkov, povzročilo pravo socialno revolucijo. Istotako se pripravlja zveza učiteljev k protestu, češ, da je ni vlade, ki bi mogla izvesti podobne ukrepe.

Proti nameranim ukrepom je tudi nekaj liberalnega in konservativnega časopisja. Popolnoma pravilno uvideva, da se z ogromno obremenitvijo delavcev in nameščenecv ubije konsum in s tem gospodarstvo.

To stališče je tembolj pravilno, ker je gospodarstvo, torej kapitalizem, zakrivil krizo, in res ni razumljivo, zakaj bi velika bremena nosili neimoviti sloji in s tem fundirali zavoženo gospodarstvo kapitalistov. Naj se to gospodarstvo sanira iz kupa bogastva, kamor je narodno imetje izginilo.

Zastopniki druge internacionale na Ogrskem.

Impozanten socialistični shod v Budimpešti.

Po dunajskem mednarodnem socialističnem kongresu je potovalo več vodilnih sodrugov v Budimpešto, kjer so se udeležili socialno-demokratskega ljudskega shoda.

Soc. dem. ogrski poslanec Payer je goste pozdravil, na kar je na shodu govoril bivši belgijski zunanji minister sodrug Vandervelde o gospodarski krizi. Rekel je, da se Nemčija nahaja v najtežjem položaju in če ne dobi pomoči, bo katastrofa za Evropo in ves svet neizogibna.

Nemčija in Italija imata enake interese

Izjava kanclerja Brüninga.

Glede na obisk v Rimu je izjavil nemški kancler Brüning, da imata Nemčija in Italija enake interese. Ta izjava pomeni, da Nemčija ne računa mnogo več na tesnejše priateljstvo s Francijo.

Mussolini obišče papeža.

Mussolini in papež sta se naveličala krega. Vse sta že pripravila za medsebojni sprejem. Najprej pojde

Mussolini v Vatikan, potem pa mu papež vrne obisk. Ceremonija se najbrže izvrši že ta mesec. To bo druga večja sprava dveh zaljubljenecv — države mesta Vatikan in Italije.

Pričakujemo pa, da poročata, kako sta se pobotala.

Anglija ne bo rabila najetega posojila.

Anglija je sklenila s Parizom in Newyorkom posojilo 50 milijonov dolarjev. S sklenitvijo posojila je angleški kredit fundiran ter posojila sploh ne bo izrabila.

Kralj Aleksander o izpremembah v državi.

Kakor poroča Avala, je Havasov dopisnik govoril s kraljem Aleksandrom v Han-Pjesku v Bosni o morebitnih nameranih izpremembah v državi. Kralj je med drugim rekel:

»O izpremembah? Ni izprememb. To najmanj. Ali mar še ni jasno, da je definitivno dognana in ustvarjena jugoslovanska narodna in državna politika?«

»Ne samo to, Veličanstvo! Govori se celo o izpremambi sistema uprave.«

»O tem sem dovolj jasno govoril. Ta sistem je začasen in kakor hitro pride čas izpremembe v tem pravcu, bo ta samo taka, da se bo čim bolj ojačila sedanja smer narodne in državne politike, vendar se na povratek v ono staro in škodljivo prejšnje stanje ne more niti misliti, niti se jugoslovansko javno življenje ne sme v bodoče gibati v plemenskih, verskih ali regionalnih smereh. Moja vlada dela in bo delala samo v tej smeri.«

Intervju je bil objavljen v raznih listih s pritrdilom kralja.

S peklenskimi stroji se igrajo.

Dosedanja škoda eksplozij na železnici znaša 10 milijonov dinarjev.

Peklenski stroji in bombe so danes vsakdanja stvar. Nešteto se te ropotije nastavlja in meče okoli navidez brez vsakršnega namena. Edini namen, ki bi ga mogli slutiti v številnih peklenskih strojih in bombah, je vznemirjanje javnosti, oškodovanje ugleda, ogrožanje varnosti in povzročanje materialne škode. Ali tudi ti dogodki so — znamenje dobe, znamenje razmer, sad političnih razmer. To se ne da tajiti, ker, dasi utegnejo biti »atentati« prirejeni iz posebnih namenov ob kakšnem politično prav važnem razvoju, vendar toliko poizkušanih atentatov še ni imela nobena doba skoro po vseh evropskih državah. Velik vzrok temu pojavu je povojna politika, ki današnji stopnji razvoja ni primerena.

V avstrijske vagone so vdrali zadnjič peklenke stroje. Dva vagona so pustili na Jesenicah in tam sta eksplodirala peklenška stroja. Tretji peklenški stroj je eksplodiral v vagonu brzovjaka nekoliko pred Zemunom, kjer je bilo ubitih tudi nekaj oseb. Peklenški stroji so bili vdrali ali v sedež ali v steno; torej povsem smoteno.

Prvotno so dolžile oblasti komuniste; verjetnejše pa je, da so te stroje položili strahopetni in pokvarjeni jugoslovanski emigranti, ki uživajo gostoljubnost avstrijske republike. Rečemo, da je ta korak krivcev ne le zločin napram varnosti jugoslovanskih državljanov, ampak tudi ogaben zločin proti gostoljubnosti avstrijskega naroda prav v trenutku, ko ves svet govori in si prizadeva, da doseže sporazum med evropskimi državami. Ni kriva avstrijska republika, ni kriv avstrijski narod, kriva je zavrtna nemoralnost krivcev, predvsem pa današnje politične razmere, ki naravnost silijo ekstremiste k takim neumestnim dejanjem.

Podobni zločini in atentati so mogoči tudi ob najstrožji kontroli. Zločini pa naj bodo opomin, da se

vrnemo zopet k demokraciji po vseh evropskih državah. Demokracija dopušča izmenjavo misli in izmenjane misli se same izkristalizirajo med seboj; nikdar pa ne vedejo v zločin-ske ekstreme. Dokler v tem oziru ne bo izboljšanja, bomo vedno v nevarnosti, da nas brezvestni strahopetci napadajo iz zasede — in pobijajo nedolžne žrtve slučaja.

Tudi to je oderuško navijanje cen!

Kje je zakon?

Trboveljski diktat ni edini primer zadnjega časa. Tudi po drugih obratih se vrši enak diktat. Navedli smo že nekaj velikih obratov, v katerih so podjetniki enostavno izjavili: plače reduciramo tako in tako, komur ni prav, naj pa gre. Tako utemeljujejo tovarnarji svoj diktat napram delavcem, ki jim znašajo imetje na kup. Resnica je, da so temu krivi deloma delavci sami, ker se še premalo brigajo za svoje strokovne organizacije. Ali kljub temu v današnjih naprednih razmerah taki diktati, ki imajo znake tlačanske dobe, niso na mestu in se tudi malo skladajo z načelom v naši državi, da naj vsi sloji sporazumno sodelujejo pri utrditvi našega narodnega gospodarstva. Kje je tukaj sporazum, kje je spoštovanje proglašane morale o sodelovanju vseh stanov?

Te morale ni!

Ali ipak so delavci in nameščenci v državi enakovredni faktor ali vsaj biti bi morali. Ti delavci prodajajo svojo delovno silo, ki jo podjetniki kupujejo po oderuški ceni. Trgovci, ki prodajajo blago po previsokih cenah, ogoljufa konsumenta ter ga oškoduje, ker konzument ne pozna cen. Za take prestopke imamo zakon o navijanju cen, ki sleparskega trgovca kaznuje. Slično se godi pri določevanju delavskih plač. Podjetnik ponudi delavcu minimalno plačo, s katero absolutno ne more živeti. Delavec ve, da bo njegov prejemek premajhen, toda podjetnik mu ne plača več, čeprav bi lahko plačal. Če nočeš, pa pojdi na cesto; vem, da je premalo, ali delavec dobim še ceneje kolikor hočem. S takim poniževalnim terorjem prisili podjetnik delavca, da klone in proda svojo delovno silo po 50 odstotkov ali še več pod pravo vrednostjo.

Zakon o navijanju cen se za taka oderuštva še ni uporabljal, dasi je povsem jasno in logično, da bi kazni, ki zadenejo trgovca zaradi navijanja cen, morale zadeti tudi vsakega podjetnika, ki na navedeni način oškoduje delavstvo, in sicer ne z goljufijo, ampak naravnost s terorjem, ki se mu delavstvo zaradi socialnih in političnih razmer ne more upirati.

All si že dobil novega naročnika za „Delavsko politiko“, smatraj to za svojo dolžnost!

Pogovor z Indijancem

Fritz se je peljal proti ameriški zapadu. Vlak je prevozil Missouri in Kansas ter drvel preko prerijske. Tedaj je stopil v voz dakotski Indijanec in sedel na klop Fritzu nasproti. Fritz ga je pozorno opazoval, kakor bi ne vedel, ali je bolj zanimiva brezmejna prerijska zunanost ali bakrenopolni Indijanec, ki je dolgo časa ves resen molčal. Potem je dejal:

»Tako me gledaš, bledoličnik, kakor bi še nikoli ne videl kakega Indijanca.«

»Pač, često sem že videl rdečo-kožce in vedno sem se tako dobro počutil z njimi. Zakaj gledaš tako mrko in resno?«

»Resnoba je lastnost našega ljudstva. Ne smejimo se in ne kričimo kot bledoličniki. Tudi kadar v nas vse kipi, smo na zunanost mirni in dostojanstveni. Česa pa bi se sploh tudi osepnice in mnogo drugih boveselili? Od tvojih belokožcev smo prejeli krščanstvo, plug in šolo, pa

Značilna izjava kralja o izpremembi režima. Kralj je v razgovoru z dopisnikom Havasove tiskovne agenture med drugim izjavil: »Sedanj sistem je začasen in kakor hitro pride čas izpremembe v tem pravcu, bo ta samo taka, da se bo čim bolj ojačila sedanja smer narodne in državne politike, vendar se na povratek v ono staro in škodljivo prejšnje stanje ne more niti misliti, niti se jugoslovansko javno mnenje ne sme v bodoče več gibati v plemenskih, verskih ali regionalnih smereh.« — Ta izjava je najbolj važna zaradi tega, ker se kralj ne izraža proti socialno-razvojnim tendencam, ki se čedalje bolj uveljavljajo v javnem življenju vseh kulturnih in napredujočih narodov.

Govorice. Po celi dravski banovini se od ust do ust širijo razne govorce o važnih dogodkih, ki se približujejo. Ker informativno časopisje o tem ničesar ne piše, se govorce širijo pod stroгим pečatom zaupnosti in molčečnosti. Vsakdo pa seveda naprej pove in še nekaj doda, tako da postajajo vesti nazadnje fantastične. Priporočamo čitateljem, da sprejemajo te govorce z rezervno.

Osebnosti. »Slovenec« poroča, da je bil te dni dr. Korošec v Ljubljani in v Mariboru. Tudi minister Sernec se je mudil te dni v Mariboru in v Ljubljani. Ljubljanski župan dr. Puc in g. Adolf Ribnikar sta pa bila več dni v Beogradu.

Klerikalni »socialni« dan v Grobljah. Bivši klerikalci prirajejo v zadnjem času romanja na Brezje, evharistične kongrese, tabore itd. Sedaj bodo imeli v Grobljah celo svoj »socialni« dan. Govorili bodo na tem socialnem dnevu samo oficijelni klerikalci.

Novi mednarodni strokovni generalni tajnik Schevenels obišče meseca septembra balkanske dežele, kjer bo skušal uvesti uspešnejši razvoj strokovnih organizacij. Spotoma obišče tudi Egipt, da prouči tamkajšnje delavsko gibanje.

Nov bolgarski poslanik v Beogradu. Za bolgarskega poslanika v Beogradu je bil imenovan Vedkov, ki je bil doslej na Dunaju.

Dr. Danilo Majaron umrl. Na Bledu je dne 6. t. m. umrl ljubljanski odvetnik dr. Danilo Majaron, predsednik odvetniške zbornice. Majaron je bil rojen v Borovnici 12. decembra 1859. Pokojnik je bil politično narodni naprednjak, sicer pa jako delaven. Politično se je malo eksponiral, ker se ni strinjal s politiko stranke. Nekaj časa je bil urednik »Slov. Naroda«. Največ zaslug si je pridobil z urejevanjem »Slovenskega Pravnika«. Bil je v deželni zboru in v ljubljanskem občinskem svetu. Njegovim naporom je zahvaliti tudi ljubljansko vseučilišče. Truplo pokojnika so prepeljali na dom v Ljubljano. Umrl je za kapjo, ki ga je ponovno zadela.

Doma in po svetu.

XII. plenarna seja Društva narodov bo pričela zborovati dne 21. avgusta t. l. Na dnevnem redu so skoro izključno ekonomska vprašanja.

Izprememba režima v Rumuniji. Listi poročajo, da se v Rumuniji pripravlja izprememba režima, ki je sedaj prikrito absolutističen. Kralj Karol je poklical k sebi voditelja narodno-kmetijske opozicije Maniuja in je z njim več ur konferiral. Ministrski predsednik profesor Jorga je že več časa odsoten iz Bukarešte in se mudi v nekih rumunskih toplicah.

Gospodarsko posvetovanje v Budimpešti. V četrtek, dne 6. t. m., so se v palači finančnega ministrstva v Budimpešti sestali gospodarski strokovnjaki, ki so se bavili z vprašanjem madžarskega finančnega stanja. Razpravljali so tudi o veliki transakciji blagovnega kredita, ki naj bi se dosegel na način, kot je to predlagala Amerika za Nemčijo.

Samomor vodje celovških komunistov. Kakor poročajo iz Celovca z dne 4. avgusta, se je tamkaj ustrelil vodja celovških komunistov Rok Kersche. Po izpovedbi njegove žene, je Kersche napravil samomor radi sramu, ker ni komunistična akcija dne 1. avgusta imela uspeha. Sicer pa je baje imel Kersche že preje namen izstopiti iz komunistične stranke.

Za in proti ljudskemu glasovanju v Prusiji. Dusterberg, grof Goltz, Sleye, dr. Hugenberg, pl. Jena, pl. Mackensen, Seldte in dr. Schacht so izjavili, da se udeležijo glasovanja. To so kapitalisti in nacionalni socialisti. — Vodstvo socialnodemokratske stranke je pa izdalo dne 5. t. m. oklic, v katerem nujno priporoča volikam in volilcem, da naj se ne udeležijo glasovanja za razpust pruskega deželne zboru. Kdor bi bil primoran glasovati, naj prečrta na listku obe besedi »da« in »ne«. Gre namreč proti demokraciji in vplivu delavstva v deželnem zboru in parlamentu.

Nacionalni socialisti delajo povsod enako. Nemški nacionalni socialisti izdajajo v Essenu v Porurju svoj list. Dolga ima 6 in pol milijonov dinarjev. Najprej so prosili Hitlerja za pomoč, a Hitler nima ne dosti denarjev in tudi ne volje, da bi pomagal listu. Zaraditega so se narodni socialisti iz Porenja obrnili na industrijske. Doslej pa jim je dovolil večji znesek le Thiessen, ki je znan industrijski petelin. Taka je torej tudi v Nemčiji ta »delavska« stranka.

Skrbi, ki tarejo cerkvene kneze? V Fuldi na Nemškem so imeli nemški škofje povodom 700 letnice smrti sv. Elizabete konferenco. Pri slavnostni maši je imel monakovski nadškof Faulhaber pridigo, v kateri se je v glavnem bavil z današnjo žensko modo, s »pretirano« telesno kulturo (šport), z literarnimi izrastki ter končno s sežiganjem mrličev. Razen navedenih točk, s katerimi se je

Hugenberg opusti opozicijo proti vladi?

Hugenberg je bil zadnjič v avdijenci pri predsedniku Hindenburgu. Socialistična poročevalska služba poroča sedaj, da namerava Hugenberg odslej podpirati Brüningovo vlado. S tem nastane nov politični položaj in nevarnost za demokracijo in bodo morali socialni demokrati stopiti v najodločnejšo opozicijo.

omenjeni visoki cerkveni dostojanstvenik bavi, je bila edina važna točka: pomanjkanje stanovanj, ki ga je treba pobijati.

Kje so glavne zaloge zlata. Zlate rezerve so podlaga današnjega finančnega gospodarstva. Tri države — Zedinjene države, Francija in Anglija — imajo po zadnjih cenitvah dve tretjini zaloge svetovnega zlata. Zlata rezerva Zedinjenih držav ima za 4950 milijonov dolarjev zlata, Francija za 2300 milijonov in Anglija za 650 milijonov dolarjev. Vsega zlata je na svetu za okoli 12 milijard dolarjev ali okroglo 677 milijard dinarjev. Anglija ima v primeri s Francijo in Zedinjenimi državami majhno zlato zalogo, to je gibljivega kapitala in kredita, dasi je sicer gospodarsko dobro situirana država.

Francija tudi trguje z Rusijo. V Rusiji je kupila Francija za 5 milijonov surovega petroleja ter dobavi za ta znesek Rusiji stroje. — Zakaj ne bi sklepale z Rusijo kupčij tudi druge države?

Strah pred Anglijo. Angleška delavska vlada za jako liberalno gesto posreduje za pomoč Nemčiji, za razorožitev in za sporazum med narodi. O tem ni več dvoma. Odločno pa je nastopila Anglija, ko je Francija zahtevala politične koncesije od Nemčije, ko je šlo za nemške kredite. V Angliji so francoske zahteve objavili, ker so za javno politiko. Ta korak pa je zbudil sum, da hoče Anglija Francijo izločiti in ustvariti novo fronto držav Anglije, Nemčije, Avstrije, Italije itd. proti Franciji. Sumljivo jim je tudi, ker je potoval Brüning v Rim. To so znaki, da se je Francija močno zaletela s svojo politiko, ki ovira sporazumevanja. Seveda se takih ovir napredka vsi ogibljujejo.

Plača angleškega rudarja napram mezdi našega rudarja. V škotskih rudnikih je prišlo po dolgotrajnih pogajanjih med organizacijo rudarjev ter lastniki rudnikov do sporazuma. Nova mezdna pogodba predvideva 100 procentno zvišanje onih plač, ki so jih rudarji imeli l. 1888 ali minimalno plačo 8 šilingov na dan pri 7 in polurnem delavniku. — Najvišja plača je tedaj v naši valuti 110 Din. Pri nas pa znaša najnižja plača nekako okrog 20 Din na dan. Poleg tega pa je tudi življenje na Angleškem cenejše kot pri nas. Zanimivo je, da je na Angleškem premog vključ temu cenejši kot pri nas, tako da ga celo Jugoslavija

lezni, žganje in puške. Od tedaj gre z nami h koncu. V mojem plemenu mi pravijo »Bivol«. Nekoč je bilo to časti vredno ime. Zdaj pomeni samo nesrečo. Slišal si pač, da je bilo svoje dni na milijone bivolv med skalnatim pogorjem in Mississippijem, med Kanado in mehiškim zalivom. Zdaj so malone docela iztrebljeni. Tako se bo zgodilo tudi z indijanskimi plemeni.«

»S teboj sem v bolesti, rdečkožec. Razumem, da ti je hudo. Ali vsi Indijanci tako žalujejo?«

»Kako ne bi, če vidimo, da izumirajo zadnji ostanki našega ljudstva. O — nekoč so bivoli kar mrgoleti v preriji. Kakor Indijanci so se podile črede bivolv s pašnikov na pašnike. Mrz jih je uničeval, sneg jim je pokril travnike, in morali so na pot. Morali so preko širokih rek po nesigurnem ledu, ki se je kaj pogosto prelomil, bivoli so se utapljali v množici. Tudi moji očetje so jim mnogo prizadeli. Na poldivjih konjih so jih zasledovali ter pobijali s strelicami. Kožuhe so uporabljali

za obleko, za postelje, sedla, šotore in čolne; kite so za motvoz, iz kopit so kuhali klej, iz kosti so izdelovali nože za strojenje kože, meso pa je veljalo za sladčico. Toda kaj so bili naši lovi spričo lovov belokožcev! Šele ko so prišli oni s svojo strastjo do pobijanja in dobičkarstva, šele tedaj so se črede od leta do leta gubile. Najhujše so bile pacifične železnice. V naglici so beli lovci predirjali vso prerijsko, si izbrali najlepše črede ter jih s svojimi puškami pobijali kar od daleč. Poznal sem lovce, ki so v eni uri postrelili sto bivolv.«

»Škoda, da bo ljudstvo, kakršno je vaše, izginilo. Ali ni mogoče rešiti njegovih ostankov?«

»Indijanci niso tako trdi v boju proti belcem, kakor so črnici. In naša največja nesreča je, da nismo bili složni in združeni. Urejenih držav, kakršne so vaše, nismo imeli. In zato so nas lahko pregnali in naša plemena so bežala pred trumami belcev, ki so preorali prerijske, kakor

beže antilope pred prerijskim požarom.«

»In vendar imajo Indijanci med belokožci mnogo prijateljev. Spominjam se, kako smo se kot otroci igrali Indijance v gozdovih.«

»Vem, vem. Tudi vem, da belci kaj radi pišejo in čitajo »indijano-rice«. Mogoče nam je zelo v tolažbo zavest, da bodo te knjige opominjale belce na to, da so nas zatrli, celo tedaj, ko bo zadnji rdečkožec sledil klicu Velikega duha Manita ter se sešel s svojimi dedi. Je moj beli brat čital Cooperjevega »Pobijalca jelenov«? Tako, ne. V knjigi je videti, kako so se naselili semkaj prvi naseljenci in kako so prodirali v deželo Indijancev. Indijanci so bili vedno zvesti in zanesljivi v miru, a strašni in pretkani v vojni — prav kakor belci. In imel si belce, ki so se naučili od nas skalpiranja sovražnikov. Njihova vlada jim je plačevala za prinesene skalpe.«

»Je bil »Pobijalec jelenov« tudi eden teh?«

(Konec prihodnjik)

uvažajo. Seveda so na Angleškem rudarji organizirani skoraj vsi v svojih strokovnih organizacijah.

Italijanski minister za letalstvo pod policijskim nadzorom. Če se v Italiji kdo zameri Mussoliniju, mu slaba prede. Tako se je zgodilo tudi sedanemu aktivnemu ministru za letalstvo, Balbu, ki je menda nekaj zakrivil, kar ni bilo po volji Mussoliniju; zato ga sedaj baje stalno nadzoruje in spremlja politična policija. S čim se je Balbo pregrešil, ni znano. Iznajditelju Edisonu se obrača zdravje na bolje. Vzrok njegovega obolenja je bila solnčarica.

Boj proti verižništvu. Guverner države Oklahome je dal zapreti 3106 vrelcev petroleja, ker petrolejski industriji niso hoteli do 1. avgusta znižati cene na en dolar. Nad vrelci je razglasil obsedno stanje in jih dal zastražiti.

Železniška vojaška straža v Rumuniji povožena. Ker se tudi v Rumuniji v zadnjem času dogajajo atentati na železnice, je rumunska vlada zastražila važnejše proge za vojaštvom. V bližini Bukarešte pa sta te dni prišla brzokone po nesreči dva vojaka pod osebni vlak, kar so opazili šele pri pregledovanju vlaka na postaji, kjer so našli človeško roko med kolesjem.

Czerninov sin na ulici oklofutan. V Karlovih Varih na Češkem se je dogodil družabni škandal. Tamkaj se nahaja angleški letalski oficir in filmski igralec Charles Lincoln-Leven. Lincoln je sedel v družbi svojega očeta ter svoje neveste, bivše nemške modne kraljice Hilde Zimmermann, v baru nekega hotela. Pristopil je natakter ter izročil dami pismo, v katerem prosi J. Czernin, sin bivšega avstro-ogrškega zunanjega ministra, damo za razgovor, češ, da ji ima osebno izročiti pozdrave nekega njegovega prijatelja iz Pariza. Ko je nato Lincoln nekoliko ur pozneje srečal na cesti Czernina, mu je prisolil nekaj zausnic. Czernin je Angleža tožil. Takšni škandali pač nastanejo pri gornjih desetstisočih vsled brezdelja.

Železniška lokomotiva padla v 400 m globok prepad. Na električni železnici med mestom Chur in Engadin v Švici se je pripetila nesreča, ki je zahtevala eno smrtno žrtev. Med vožnjo se je namreč odtrgala velika skala, ki je priletela naravnost na stroj ter ga prevrnila. Stroj je padel v 400 metrov globok prepad. Strojvodja je bil na licu mesta mrtev, medtem ko se ostalemu osebju ter potnikom ni ničesar zgodilo.

V Stambulu pogorelo 150 hiš. Te dni je izbruhnil v evropskem delu mesta Stambul velik požar, ki je upepelil 150 poslopij.

Drag zrak in draga voda.

Prišel sem v Kranjsko goro, v ta sicer z vsemi naravnimi krasotami in z zdravim podnebjem oblagodarjeni kraj, kamor prihajajo ljudje radi zdravlja, pa tudi radi živjanja. Meni je šlo za prvo. Nisem bil tukaj prvič, toda vendar sem bil razočaran, kajti od leta do leta je tukaj vse dražje, vsled česar je daljše bivanje za revnejšega človeka naravnost nemogoče. Cene živilih so tukaj zelo visoke in celo v zadnjem času se menda stopnjujejo radi večjega pritoka tujcev. In kakor pravi pregovor, da pride šele pri jedi tek, tako dobivajo menda tudi tukajšnji pridobitni krogi tek po vedno večjem zaslužku, čeravno imajo itak s tem že večje dohodke, čim večji je dotok tujcev, ne da bi bilo treba cene zvišati. Te višje cene se posebno občutijo v takozvanih penzionih, kjer postaja od leta do leta dražje. Sicer to ne velja samo glede Kranjske gore, ampak z navijanjem cen so solidarni z njo tudi ostali kraji, kakor Bled in še posebno okolica Bohinjskega jezera. Medtem ko so se še pred leti gibale cene od 40 do 60 Din za celodnevno preskrbo za osebo, so te črte danes že poskočile na 75 Din in več. V Bohinju pa

Organizacijska in finančna moč švicarskih strokovnih organizacij.

(I. G. B.) Ko je izšlo statistično poročilo o švicarskih strokovnih organizacijah za 1929, ki štejejo 200.000 članov, smo videli, da so prejele vse strokovne zveze na prejemkih 13.6 milijonov frankov in izdale pa 10.5 milijonov, smo menili, da je to največ, kar se da doseči. V minulem letu so se pa te številke skoro podvojile. Prejemki so poskočili v letu 1930 na 20.2 milijona frankov, izdatki pa na 18.6 milijonov. Ta silni dvig je pravzaprav posledica gospodarske krize in s tem povzročene naraščanja podpor. Podpora za nezaposlene, ki je znašala prejšnje leto 3.3 milijone, je znašala 1930 9.8 milijonov frankov. Za bolniško podporo so izplačale strokovne organizacije 1930 1.8 milijonov, za posmrtnine 618.000, za invalide 474.000, za izjemne podpore 100.000, za potne podpore 64.000 frankov. Izdatki za izvedbo delavskih bojov in gibanja, zlasti za stavkovne podpore so bili znatno višji kakor prejšnje leto in so znašali 1.6 milijonov frankov.

Če seštejemo vse te izdatke, dobimo vsoto 14.5 milijonov, ki se je izplačala za podpore (78% vseh izdatkov). Tudi za strokovne liste se izdaja vedno več (1930 okoli 862.000 frankov).

Ogromne podpore za nezaposlene so bile seveda le mogoče, ker so oblasti dovoljevale subvencije. Zveze, kantoni in občine so prispevale blagajnam strokovnih organizacij za nezaposlene okoli 7 milijonov. Kljub temu so pa morali tudi člani sami prevzeti prav znatno obremenitev. Redni članski prispevki 1930 so znašali 11.3 milijone, od katerih je šlo 5.5 milijonov v zvezno blagajno, 3.8 milijonov v bolniško blagajno in 2 milijona v blagajno za nezaposlene. Da so organizacije mogle pokriti naraščajoče izdatke za nezaposlene, je več strokovnih zvez zvišalo društveni prispevek, ki pride od izraza šele prihodnje leto. Povprečni letni prispevek strokovnih zvez je 1930 znašal 59 frankov. Od leta 1919 do 1929 se je društveni prispevek skoro potrojil.

Toda tudi imetje strokovnih zvez stalno narašča. Koncem leta 1930 so imele vse strokovne zveze 26.5 milijonov imetja, dočim 1929 le 24.9 milijonov. Od leta 1925 se je imetje strokovnih organizacij podvojilo. Vpoštevati je treba seveda, da s temi vsotami strokovne zveze ne smejo poljubno razpolagati. Veliki del tega imetja (78%) spada v sklade raznih podpornih blagajn, ki je določen v kritje podpor za člane, ki so si stekli to pravico. Samo skladom za obmrtno, invalide in življenjsko zavarovanje pripada 13 milijonov frankov.

celo na 85 Din. Nehote se mi je vsilila misel, kako neki morejo pod takimi pogoji izhajati v takem kraju delavci. Življenjske potrebščine so pretirano drage, kot n. pr. mleko, ki stane 7 Din liter. To je približno 60 vinarjev ali najmanj trikrat toliko kot pred vojno itd. Pod takimi razmerami je pač mogoče samo gornjim desetstisočim daljše bivanje v zdravem gorskem zraku, ki je sicer zastoj, kakor je zastoj izvrstna planinska voda. Toda človek ne more živeti samo od zraka in vode in rabi hrano ter stanovanje. — To bodo morali upoštevati tudi tukajšnji pridobitni krogi. Smatral sem za svojo dolžnost, da se na te razmere opozori javnost. Naši veliki dnevniki navadno mnogo vedo poročati ter s svojim ugodnim opisovanjem marsikoga izvajajo, da se poda tjakaj v lepe gorske kraje in je potem tembolj razočaran. Treba še pribiti, da ti naši sicer več ali manj primitivno za tujski promet urejeni kraji glede cen prednjačijo pred drugimi kraji. V inozemstvu se morajo v začetku sezone objaviti cene, tako da je celokupna javnost obveščena, koliko stane tu in koliko tam bivanje in prehrana. Pri nas pa je to več ali manj tajnost.

Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mami Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Maribor.

Minister inž. Serbec v Mariboru.

V sredo, dne 5. t. m., se je mudil v Mariboru minister socijalne politike inž. Serbec, ki je tekom dopoldneva sprejel več predstavnikov in poslancev bivših strank.

Pevski in tamburaški zbor pekovskih pomočnikov iz Maribora v Grazu. V soboto, dne 2. avgusta, se je udeležil pevski in tamburaški zbor pekovskih pomočnikov v Mariboru 40 letnice bratske strokovne organizacije živilskih delavcev v Grazu. Mariborčani, 54 po številu, so bili od graških sodrugov na kolodvoru pristočno sprejeti. Graški pevski zbor pekov je zapel pevski pozdrav v nemškem jeziku. Mariborčani pa so odgovorili tudi s pevskim pozdravom v slovenskem jeziku; sledilo je več pozdravnih govorov. Za pozdrave se je zahvalil s. Rakuša v slovenskem in nato tudi v nemškem jeziku, nakar je velika množica, ki se je zbrala na kolodvoru, spremljala ob sviranju godbe in veselem vzklikanju goste v koncertno dvorano »Juliusäule«. Kmalu nato so dospeli tudi gostje z Dunaja, nakar se je vršilo slavnostno zborovanje. Številni govorniki so zlasti poudarjali in izražali veselje nad tem, da imajo živilski delavci kljub njihovu nočnemu delu, ki je kulturna sramota 20. stoletja, vendar mnogo smisla, da se ob prostem času udeležujejo na kulturnem polju. Po zborovanju se je vršil komers, pri katerem je zapel tudi pevski odsek pekov iz Maribora, ki je žel, zlasti za slovenske pesmi, obilo priznanja. Istotako je bil burno aklamiran tamburaški zbor, ki je zaigral več slovenskih komadov. V nedeljo, dne 2. avgusta, se je vršil dopoldne slavnostni koncert v veliki dvorani Delavske zbornice, kjer so Mariborčani zopet prednašali slovenske pesmi, ki so bile od poslušalcev z navdušenjem sprejete. Po skupnem kosilu se je vršila pristočna prosta zabava, kjer so morali naši peki na željo avstrijskih sodrugov ponovno peti slovenske pesmi in tudi tamburaški zbor je sviral neumorno komad za komadom. Žal je bil čas prekratko odmerjen, kajti že popoldne so morali posamezniki odpotovati, da pravočasno nastopijo svojo nočno službo. Vsi pa, ki so se izleta udeležili, se bodo z veseljem spominjali par veselih uric, ki so jih doživeli med gostoljubnimi avstrijskimi sodrugi.

Občinska seja, ki se bo vršila v četrtek, dne 13. t. m., bo med drugim razpravljala tudi o stališču ubožnega sveta glede nameravanega nakupa bivšega dr. Čehovega sanatorija v St. Juriju ob Pesnici, ki naj bi se adaptiral za mestno sirotišnico.

Nova kmečka zadruga. V Hočah pri Mariboru so ustanovili zadrugo, katere namen bo prodajati živino po enotnih cenah.

Vpisovanje in sprejemni izpit na realni gimnaziji v Mariboru se prične za I. razred 26. avgusta. Predložiti je treba krstni list in šolska izpričevala. Vpisovanje za ostale razrede pa bo od 1. do 5. septembra.

V tovarni Doctor in drug je minuli torek ponoči neznan storilec prerezal sukanec na desetih strojih, tako da se obratovanje na teh strojih ni moglo ob določenih uri pričeti. Delavke, ki so zaposlene pri teh strojih, so bile vsled te zamude občutno prikrajšane pri plači.

Riziko dela. V sredo, dne 5. t. m., se je pri delu v delavnici drž. žel. hudo ponesrečil kovač Avgust Lešnik iz Studencev pri Mariboru. Ponesrečenca, ki je zadobil težko poškodbo na levi nogi, so morali v nezavestnem stanju odpremiti v splošno bolnico.

Promet carinarne v Mariboru. Carinarnica v Mariboru je minuli mesec inkasirala 7.644.645.— Din, in sicer za uvoženo blago Din 7.627.549.50, za izvoženo blago pa Din 17.105.50.

Vlak povelil otroka. Na progi Maribor-Ormož je v bližini železniške postaje Moškanjci prišel pod vlak nek otrok, pri čemur so mu kolesa zdrobila obe nogi.

Ljudsko gibanje. V mesecu juliju je bilo v Mariboru rojenih 109 otrok, od teh 67 dečkov in 42 deklic. Umrlo je pa 45 oseb.

Surov napad na cesti. Minulo sredo zvečer je v Razvanju neznan storilec v temi napadel železničarja Vodopivca in mu na glavi prizadel težje poškodbe. Napadeni je moral iskati zdravniške pomoči v splošni bolnici. — Pri treh ribnikih pa so neki pretepači napadli pozno ponoči domov se vračajočega delavca Richarda Menarja ter mu z udarci prizadejali na glavi poškodbe, tako da je moral iskati pomoči pri rešilnem oddelku.

Strelna udarila v poslopje. V Hotinji vasi pri Mariboru je minuli pondeljek udarilo v poslopje kmeta Ignaca Sušec. Ogenj je mahoma objel celo poslopje, tako da je kljub napornemu reševanju do tal pogorelo. Nastala škoda se ceni nad 100 tisoč Din in je le samo delno krita z zavarovalnino.

Nezgode. V sredo, dne 4. t. m., se je pri delu ponesrečil stavbinski delavec Andrej Fekonja. Padel je namreč tako nesrečno raz odra neke stavbe, da je dobil težke notranje poškodbe. — V Razvanju pa je z nekega tovrnega avtomobila padel 5 letni sinko kleparja Klampferja, pri čemur se je na glavi občutno potolkel.

Tatvina. Minulo sredo je zaprosil pri posestniku Rothu v Radvanju nek nepoznan mladenič za prenočišče. Dovolilo se mu je, da sme spati v hlevu. Ko je ostal sam, je nasilno odprl kovček hlapca Stefana Kaca, kateremu je izmaknil Din 4.500 trdo prisluženega prihranka, nato pa brez sledu izginil.

Vlom. V noči od srede na četrtek je neznan storilec vlomil v lokalne agenture Zorko na Aleksandrovi cesti, kjer je pobral za Din 20.000 raznih vrednostnih predmetov. Storilca še ni mogli izslediti.

Prijatelji Prirode, Maribor. V nedeljo, dne 9. avgusta, izlet v Dogoše. Odhod ob pol 8. uri od Magdalenskega parka. — 15. in 16. avgusta izlet na Peco. Vsi zainteresirani se morajo javiti v sredo, dne 12. avgusta, od 19. do 20. ure radi polovične vožnje v društvenem lokalu, Frankopanova cesta 1/1.

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Trbovlje.

Prijatelj Prirode. Izlet članov »Prijatelja Prirode« na Gorenjsko je prošlo nedeljo prav dobro uspel. Peljali smo se vsi skupaj do Jesenice. Od tu se je podala ena skupina na Stol, a druga je krenila peš skozi Dobravo, Vintgar na Bled. Vreme je bilo krasno. — Za nedeljo, 9. avgusta, pripravljamo večji družinski izlet na Mrzlico, na katerega vabimo tudi člane »Prijatelja Prirode« in »Svobode« iz Hrastnika, Zagorja, Celja, Zabukovec in Ljubljane, da se udeležijo v velikem številu. Vabljeni so tudi vsi ostali, ki imajo veselje do proste

V najkrajšem času se otvori

ново skladišče čevljev

Kranjske industrije v

Trgovskem domu --- Maribor

Nove jesenske cene bodo pokazale
pravo pot k lepi in ceneni obutvi.

narave. Vzeli bomo s seboj tudi kotle za kuho, tako da bodo izletniki preskrbljeni za malo odškodnino s toplim kosilom. Skodelice in žlice naj vsak izletnik prinese s seboj. Na svidenje v nedeljo na Mrzlici.

Zalog.

Izlet »Svobode«. V nedeljo, dne 9. avgusta, priredi »Svoboda« Zalog širši članski izlet v Kamniške planine, in sicer na Veliko planino. Člani, ki gredo z vlakom, odhajajo v soboto, 8. avgusta, ter prenočijo v Stahovici pri »Korelnu«. Oni pa, ki se peljejo s kolesi, odidejo v nedeljo zjutraj točno ob 4. uri. Zbirališče

pred oddajališčem Konzumnega društva Zalog. — Sodrug, pohitite v sveži planinski zrak iz zakajenih tovarniških objektov.

Razno.

Kako izgleda duhovniška diktatura še dandanes v katoliški cerkvi? Nedavno je »Narodna Politika« poročala o načinu, kako je bil praški nadškof odstavljen, oziroma prisiljen na resignacijo. Omenjeni list je objavil sledeče podatke, ki izvirajo iz zanesljivih duhovniških krogov: Dne 3. julija je poslal praški nuncij svojega zaupnika k nadškofu Kordaču, ki mu je predložil dva uradna rever-

za, od katerih bi moral enega podpisati. V priloženem pismu je bilo rečeno, da se mora odločiti za eno ali drugo, ako noče, da se bo proti njemu postopalo s skrajnimi sredstvi kanoničnega prava: odstranitev in in druge kazni. Nadškof se je tedaj moral odločiti ali da odstopi ali pa da dovoli, da se mu postavi koadjutor, ki bi prevzel vse pravice odločanja glede vseh verskih ukrepov, kakor tudi glede upravljanja nadškofijskih posestev. 80letni nadškof je jokal, ko je prečital omenjeni dekret in ž njim je jokal celo oni duhovni sobrat, ki mu je prinesel drakonično pismo. Nadškofu ni preostalo drugo, kot da se je odpovedal, kajti sicer bi bil postavljen pod popolno jerobstvo. Taka brezobzirnost, ki ni dala sivolasemu starčku niti

trenutka časa, da bi mogel premisliti, ga je duševno zelo pobila.

Meh za smeh.

Napredek.

— No, kaj pravite o moji novi drami?

— Na vsak način je ta nova drama velik napredek, dragi prijatelj! Vašo prvo dramo je izžvižgalo občinstvo že po prvem dejanju, to pa šele po drugem.

Pomirjevalno sredstvo.

Sodnik: »Vi kot gostilničar bi pa vendar lahko posredovali pri pretepu in bi ga preprečili.«

Gostilničar: »Saj sem vrgel med nje nekaj stolov, pa ni vse nič začelo.«

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE:

Din 240.— do 750.—;

ZA DEČKE:

Din 200.— do 330.—;

GAMBETA OD 11 DO 14 LET:

Din 210.— do 270.—;

MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:

Din 130.— do 150.—;

OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:

Din 110.— do 270.—;

RAGLAN:

Din 650.—;

HLAČE:

Din 90.— do 180.—;

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se boste uverili o resničnosti naših navedb.

Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

Vrsta
Tek. štev.

Prodajna
cena 50
Pazite
na gornjo ceno

Globoko potrli naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani nečak, soprog in oče, gospod

Avgust Gradišnik

v petek, dne 7. avgusta 1931, ob 1. uri ponoči, v 25. letu starosti, v tukajšnji bolnici nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 9. avgusta 1931 ob pol 17. uri iz mrtvašnice Splošne bolnice na Magdalensko pokopališče v Pobrežju. MARIBOR, dne 7. avgusta 1931.

Avgust in Marija Gradišnik ter ostali sorodniki.

Pristopajte k
zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

PIŠARNIŠKE POTREBŠČINE

PAPIRNIČA
LJUDSKE
TISKARNE

ŠLOMŠKOV TRG 6

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesčni odpovedi.

